

A szegedi egyetem orvosi karán még a numerus clausus alapján fölvetett hallgatók sem tanulhatnak.

„Nem törvényellenes, mert a kultuszminiszternek is ez az álláspontja.”

Szeged, október 20. (Saját tudósítónktól.) A Kolozsvárról menekült és Szegeden vendégszerető hajlékot talált Ferenc József-tudományegyetem belső békéjét ismét komoly veszedelem fenyegeti. Ez a veszedelem ebben az esetben kivételesen nem a föllázított és mindig békétlenkedő ifjúság körében támadt, a szegedi egyetem hallgatósa általában békét szerető és — úgy látszik — komolyan tanulni vágyó ifjúság legfeljebb akkor mezdul meg, ha bajtársi fővezérségének parancsa oktroálja rá a megmozdulást. Ha a parancsot visszavonták, elvonul az egyetem kapuiból is az igazgató bajtársi őrség és a tantermekben, a laboratóriumokban, a klinikákon zavarialanul folyik tovább a tudományos munka, mintha semmi sem történt volna. Az egyetem békéjét komolyan veszélyeztető új veszedelem most az orvosi kar zúdítja az egyetemre, az orvosi fakultás tandíri kara.

A szegedi egyetem orvosi kara ugyanis kategorikusan kimondta, hogy azok a zsidó hallgatók, akik a numerus clausus című törvény alapján beiratkozhattak az egyetemre, nem vehetnek részt a bonctani és tájbontani gyakorlatokon, így ezekből a fontos tárgyakból nem is szigorlatozhatnak, tehát nem is szerezhetik meg diplomájukat. Pedig a Haller-féle kultúrtörvény jogot ad néhány zsidó vallású magyar állampolgárnak is arra, hogy a magyar egyetemeken, így a szegedin is, diplomát szerezzen. Igaz, hogy csak nagyon kevés zsidó fiatal ember kaphatja meg ezt a jogot. Szegeden még kevesebb, mint például Pécsen, mert itt az orvosi kar a valóban fölvetett hallgatók hat százalékanak megfelelő zsidót vett csak fel, ellentétben a pécsi egyetem orvosi fakultásával és ellentétben a szegedi egyetem jogi fakultásával, amelyek a törvény értelmében fölvehető hallgatók 6%-ka erejéig vett fel zsidó hallgatókat. A szegedi egyetem orvosi fakultása nem érlelmezi „liberálisan” a törvényt, tehát kevesebb hallgatót vett fel az idén is, mint amennyit Haller István törvénye megengedett volna, sőt most, a még is felvett zsidó hallgatók számára is lehetetlenné teszi, hogy éljenek nehezen megszerzett jogokkal.

Az egyetemeknek nagyon széleskörű autonómiájuk van, de nem hisszük, hogy a széleskörű autonómia keretében még olyan intézkedések is eltérjenek, amelyek kissé ellenkeznek a tételes törvényekkel, még ha olyan törvényekkel is, mint például a numerus clausus-ról szóló törvény. A szegedi egyetem orvosi fakultásának minap kelet határozatából az tűnik ki, hogy még is csak elfér ilyen törvényellenesnek látszó intézkedés az egyetem autonómiájának keretében.

A szegedi egyetem anatómiai tantermének ajtaján néhány nap előtt a következő hirdetés jelent meg.

Tudomásulvétel végett értesitem a bonctani és tájbontani gyakorlatokra beiratkozott zsidó hallgatókat, hogy egyetemünk orvosi kara egyetértően a budapesti egyetem orvosi karával, elhatározta, miszerint a zsidó orvostanhallgatók az 1924—25. tanév első félévétől kezdve csak az esetben vehetnek részt a bonctani és tájbontani gyakorlatokon, ha a zsidó hatóságok kötelezően kimondják, hogy alávetik magukat az 1876. évi XIV. t. c. 112. § rendelkezéseinek s a hozzátartozók nélkül elhalt zsidók teleteit tanítási célokra az egyetem bonctani intézetének rendelkezésére bocsátják.

Az orvosi kar megbízásából

Dr. Davida Jenő.

1924 X/16.

Az orvosi kar határozata már életbe is lépett és így a szabályszerűen fölvetett és beiratkozott zsidó hallgatók nem vehetnek részt a bonctani és tájbontani gyakorlatokon.

A különös kurzusú hirdetés ügyében kérdés intéztünk dr. Davida Jenőhöz, a bonctani és tájbontani intézet vezető professorához, aki a következőket mondotta:

— Tulajdonképpen a kérdés nem újkeletű. Két évvel ezelőtt, 1922 júniusában kezdődött, amikor a budapesti egyetem orvosi fakultásának fölhívására a budapesti zsidóhatóságok

kategorikusan kimondták, hogy nem bocsátják a hozzátartozók nélküli zsidó hullákat az egyetem bonctani intézetének rendelkezésére. Ez váltotta ki azt a mozgalmat, amelyhez később mind a négy magyar egyetem, így a szegedi is csatlakozott. A szegedi egyetem orvosi karának az a határozata, amelyet most hirdetés formájában hoztunk a zsidó hallgatók tudomására, ennek a közös akciónak a következménye. A határozat célja az, hogy rábírják a zsidó egyházi hatóságokat az idevonatkozó törvények betartására. Abban az esetben, ha a budapesti zsidógyházi hatóságok tanubizonyítást tesznek jóindulatukról és teljesítik az egyetem kívánságát, akkor természetesen nem lesz akadálya annak, hogy a szegedi zsidó hallgatók is folytathassák bonctani tanulmányaikat.

— Mi történik abban az esetben — kérdeztük Davida professzort —, ha a szegedi zsidó egyházi hatóságok az egyetemhez intézendő válaszukban kijelentik, hogy a kérdéses törvényt megtartják és a hozzátartozók nélkül elhalt zsidók hulláit az egyetem rendelkezésére bocsátják? Mert előfordulhat, hogy évekig nem hal meg Szegeden olyan zsidó, akinek nincsen hozzátartozója.

— Erre az esetre — mondotta dr. Davida Jenő — még nem foglalt állást a kar, de ha megkapjuk a zsidó hitközség ilyen értelmű átiratát, foglalkozni fogunk a kérdéssel.

— Az orvosi kar határozata — kérdeztük ismét — nem sérti a numerus claususról szóló törvény rendelkezéseit?

— Intézkedésünk nem ütközik a törvénybe, mert hiszen a kultuszminiszter is ugyanezt az álláspontot vallja. A zsidó hatóságok magatartása volt törvényellenes, mert a törvény határozatlan kimondja, hogy a hozzátartozók nélkül elhaltak hulláit az egyetem rendelkezésére kell bocsátani.

Dr. Davida Jenő nyilatkozatából tehát kitűnik, hogy a szegedi egyetem orvosi karának akciója — nem is egyéni akció, hanem szoros összefüggésben van a budapesti egyetem orvosi karának egyéni akciójával. A szegedi egyetem orvosi kara tehát felsőbb parancsra csatlakozott a fővárosi mozgalomhoz éppen olyan szöfogaással, mint például legutóbb a szegedi bajtársi szervezetek is csatlakoztak a fővárosi bajtársak tüntetéséhez a fővezér távirati parancsára.

Hogy a pécsi egyetem hogyan reagált erre a különös parancsra, nem tudjuk, de úgy éreztük, hogy a pécsi egyetem orvosi kara nem követett el ilyen hálátlanságot Pécs város közönségével szemben, amelynek áldozatkészségéből jutott hajlékhoz a szintén száműzött Erzsébet-egyetem. A szegedi egyetem orvosi fakultása azonban

— úgy látszik — nem nagyon törődik a város közönségével és a város áldozatkész közönségével szemben nem érez holmi kötelezettséget. Megfelelkezik talán arról is, hogy a város egész közönségének képviselője, a törvényhatósági bizottság hajlandó ötven évig lemondani ezerkétszáz katasztrális hold termőföld jövedelméről azért, hogy az egyetem intézetei jól felszerelt, végleges hajlékot kapjanak. A közgyűlési határozatot felekezeli különbség nélkül minden városatyja megszavazta, de azzal a feltétellel szavazta meg, hogy a szegedi egyetemen a város minden polgárának a fia tanulhasson. Az egyetem orvosi fakultása talán azt sem bánja, ha a feltétel nem teljesítése következtében nem jut végleges hajlékhoz az egyetem, mert fontosabbnak tartja, hogy falai között örökös fészke legyen a reakciónak, a kurzusnak.

Érdeklődünk ebben a mesterségesen fölszított ügyben dr. Biedl Samunál, a szegedi zsidó hitközség elnökénél is, aki a következőket mondotta:

— Jödeje már nem fordult elő Szegeden, hogy teljesen elhagyott halott lett volna, akiről senki sem gondoskodott volna. Az egész kérdést szinte a hajdánál fogva rángatták most elő. Az egyetem és a szentegylet között soha semmiféle konverzió nem fordult elő és az egyetem orvosi kara eddig még sohasem reklamálta a zsidó hullákat. Érdekesnek tartom egyébként azt, hogy az egyetem orvosi kara, dacára annak, hogy a szentegylet választát még nem kapta meg, már is nyilvánosan kifüggesztette határozatát. Az egyetem átirata szerint a szentegylet törvénytelenül járt el. Ezzel szemben kijelentem, hogy a szentegyletnek sohasem kellett megmutatni a követendő eljárást, mert ismeri a törvényeket és soha nem helyezkedik törvényellenes álláspontja.

— Ez a kérdés különben nem is tartozik a szentegyletnek, mert a szentegylet csak abban az esetben temeteti el a zsidó halottakat, amikor senki, de senki sem jelentkezik értük, hogy így megmenhessék őket a városi szegénytemetéstől. Ha az egyetem szerint a szentegylet törvénytelenül járt el, akkor ezért úgy szerezhette volna magának elégtételt, ha a közigazgatási hatóságokhoz fordul törvényes megtorlásért. Így azonban csak az következik be, hogy még azok sem tanulhatnak, akiknek ma jogot ad a numerus clausus.

Dr. Somogyi Szilveszter polgármesterrel is beszélünk a kérdésről és hivatkoztunk a közgyűlésnek arra a határozatára, amellyel megszavazta az évi 24 vagon buza hozzájárulást az egyetem fölépítéséhez, de amelyben feltétellel kikötötte azt is, hogy a szegedi egyetemen minden szegedi polgár gyermeke akadálytalanul tanulhasson.

A polgármester kérdéseinkre kijelentette, hogy az egyetem tartozik a törvényeket betartani.

Arra a kérdésünkre pedig, hogy a város hatósága nem avatkozik-e valamilyen formában a dologba, a következőket mondotta:

— Elég nekünk a magunk baja is...

A hitelezők Kroó Lipót szabadlábra helyezését kérik.

Szeged, október 20. (Saját tudósítónktól.) A Kroó Lipót-féle bank bukási ügyében befejeződtek az előzetes vizsgálatok. Ez ügyben Kroó Lipót most dr. Eisner Manó védője útján szabadlábra való helyezését kéri és a vizsgálati fogság megszüntetését.

A szabadlábra való helyezési kérelem elmondja, hogy ez ügyben a vizsgálatot már befejezték s a vizsgálat folyamán nem merült fel adat, hogy Kroó Lipót a hitelezők megrontására törekedett volna. Nem volt az sem megállapítható, hogy Kroó Lipót vagyonából valamit is elrejtett volna. Bokor Pál csődbiztos vallomása szerint Kroó Lipót számos hitelező csapta be s tulajdonképpen ez

okozta Kroó Lipót összeomlását.

A szabadlábra való helyezési kérelmet több mint száz hitelező aláírása támogatja, kik maguk is kérik Kroó Lipót szabadlábra való helyezését. A hitelezők ugyanis remélik, hogy Kroó Lipót szabadlábra való helyezésével könnyebben megkapják követeléseiket.

A védelem álláspontja szerint Kroó Lipótot csak vétkes bukás vétségében lehet bünsnek kimondani. Viszont azonban számtalan enyhítő körülmény van Kroó Lipót mellett, aki tíz hónapja van vizsgálati fogságban és szükségétől nem lehet tartani. Jogász körökben nagy érdeklődéssel néznek a szabadlábra helyezési kérelem elé.

Két bűntársa volt Frereichnek?

Az Egyedi-család mérget kért Geley dr.-tól. — Frereich különös kívánságai.

Sopron, október 20. Mint már jelentettük, Egyedi Arthur meggyilkolása a szakértői vélemény komor és hideg megvilágításában, amelyet Kenyeres Balázs és Minich Károly orvos-professzorok készítettek el a boncolásról, némileg más képet nyert. A professzorok megállapították, hogy a gyilkosság valószínűleg a hajnali órákban 3—4 óra között történt és hogy Egyedit álmában fojtották meg és így egészen

valószínű az a feltevés, hogy a gyilkosságot aligha előzte meg az a szenvedélyes szóváltás, amelyről Frereich vallomásaiban olyan bőbeszédűen emlékezett meg. Végül következtetésben azt mondja a szakértői vélemény, hogy teljesen ki van zárva az akasztás lehetősége.

Az orvosszakértők véleménye szerint lehetetlen, hogy Frereich Ernő egyedül követte volna el a gyilkosságot. Ezért továbbra nyomoznak